

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 70 gr. z odnośnikiem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidywanych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, srożeń pracy, przerwania komunikacji, abonament nie ma prawa słać pozaterminowych dostaw gazet, lub swrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadstanożych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie swraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204, 202.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy siłą Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. 7 (tam) 10 gr., za reklamy na str. 4-tam, w wiadomościach pocztowych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłoszeniu. „Głos Wąbrzeski“ wychodzi trzy razy tygodniowo, i to: w poniedziałek, środek i piątek. Przy sądownym sąłaganu należności rabat spada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzeźnie. — Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 67

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, czwartek dnia 6 czerwca 1935 r.

Rok XVI

Duch praw Prawo ustrojowe musi być swoiste dla każdego narodu

Bardzo często spotykamy się z tem, że przy omawianiu zagadnień ustrojowych i publiczno-prawnych pada nazwisko Montesjusza, że w polemikach przytacza się opinie tego wybitnego filozofa i prawnika, że jego poglądy — zwłaszcza jeśli chodzi o kwestję podziału władz i ich kompetencje — przedstawia się jako niewzruszoną epokę, a każde rzekome odstępstwo od tych poglądów jakby jako herezję, uwłaczające pojęciem prawa.

Również i u nas — gdy przez lata całe toczyła się publiczna dyskusja na tematy ustrojowe, a zwłaszcza gdy twórcom nowej Konstytucji i projektu ordynacji wyborczej chodziło o skodyfikowanie takiego podziału kompetencji naczelnych władz państwowych, by jaknajlepiej odpowiadało swoistym warunkom polskiem — nazwisko Montesjusza służyło za tarczę ochronną rozmaitym przeciwnikom.

Trzeba to nieporozumienie usunąć. Zwłaszcza, że wynika ono przeważnie z... nieznamości istotnych poglądów Montesjusza, że słowa twórcy dzieła o „Duchu praw“ są przeważnie opacznie i jednostronnie komentowane.

Przedewszystkiem jednak musimy sobie przypomnieć, kim był Montesjusz. Rodowe jego nazwisko brzmi Karol Ludwik de Secondat, baron de la Brede i de Montesquieu, urodził się na schyłku XVII-go stulecia (1689), a żył i działał w pierwszej połowie XVIII-go wieku (zmarł w r. 1755). Jest autorem szeregu dzieł, jak „Listy Perskie“, „O wielkości i upadku Rzymian“ itd.

Ale światową sławę zdobył epokowym dziełem, wydanym w r. 1748 „O duchu praw“ — dziełem, które olbrzymi wpływ wywarło na świecie całym, a poświęcone jest rozważeniu rozmaitych urządzeń prawnych, właściwych poszczególnym typom ustroju państwowego.

Jeśli ktokolwiek ma zamiar sięgnąć do Montesjusza i dziś w XX-em stuleciu, uważać go za autorytatywne źródło, to może to uczynić jedynie pod dwoma warunkami, jedynie wtedy, gdy uwzględni dwie przesłanki: po pierwsze — że od ukazania się „Ducha praw“ dzielą nas prawie dwa wieki ewolucji pojęć prawnych o państwie, a po wtóre — że baron de Montesquieu był nie tylko Francuzem, ale pisząc miał na myśli swój naród, swoje środowisko i specyficzne warunki tła, w którym się obracał i w którym działał.

I dlatego też sam autor „Ducha praw“ — jako sumienny i obiektywny myśliciel i prawnik o dużym wyczuciu odpowiedzialności za drukowane słowo — zastrzega się wyraźnie w tym kierunku, by jego doktrynę prawo-ustrojową nie generalizowano, nie uważano za przepisy wszędzie i zawsze dostosowalne. Ba, wręcz podkreśla że „prawa polityczne i cywilne każdego narodu winny być jedynie szczegółowymi wypadkami, w których objawia się rozum ludzki“.

Prawa polityczne — stwierdza z całym naciskiem Montesjusz („O duchu praw“, księga pierwsza, rozdział III, str. 17, w przekładzie polskim Boy'a, Warszawa 1927) powinny być dostosowane do fizycznych warunków kraju: do klimatu zimnego, skwarne lub umiarkowanego; do właściwości gruntu, do położenia i wielkości kraju, do rodzaju życia ludów“.

Montesjusz posuwa się jeszcze dalej. Zdaniem jego prawa polityczne powinny się nagiąć do stopnia wolności, jaką dany ustroj może znieść; do religii mieszkańców, do ich skłonności bogactw, liczby; do ich handlu, zwyczajów, obyczajów.

Syntezę swych poglądów ujmuję Montesjusz w słowa:

„Prawa powinny być tak swoiste dla narodu, dla którego je stworzono, iż rzadki to traf, swoistych.

Subskrypcja 3 proc. Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej dała 264 miliony

P. MINISTER SKARBU OSWIADCZA, ŻE NIENARUSZALNOŚĆ WALUTY BĘDZIE UTRZYMANA.

W dniu 2 czerwca r. b. odbyła się w ministerstwie skarbu konferencja, na której p. minister skarbu dr. Władysław Zawadzki zapoznał przedstawicieli prasy z wynikami nowej pożyczki inwestycyjnej.

Pan minister stwierdził, że według dotychczasowych obliczeń ogólna kwota subskrybowana wyniosła 264.031.000 zł., w czem 188.401.550 zł. zadeklarowano w gotówiznie, a 75.629.650 zł. pokryto obligacjami 6 proc. Pożyczki Narodowej. Suma ta ulegnie prawdopodobnie nieznacznemu zwiększeniu po nadejściu pozostałych sprawozdań. Ostające dane zostaną w ciągu najbliższych tygodni zebrane i odpowiednio statystycznie opracowane.

Ale już na zasadzie obecnych obliczeń stwierdzić można przemożny udział w subskrypcji pracowników. Wybitny również udział w subskrypcji wziął handel, na trzecie wreszcie miejsce wybija się osoby, które w statystyce urzędowej figurują będą jako „rozni“, a więc drobni kapitaliści i ciulacze, którzy uważali lokatę w obligacjach Pożyczki Inwestycyjnej za właściwe skierowanie swych oszczędności.

O ile chodzi o udział terytorjalny, to pierwsze miejsce zajmuje Warszawa (51,6%), następnie województwo śląskie (6%), łódzkie (4,5%), poznańskie (5,8%), krakowskie i lwowskie (5,5%). Napływ subskrybentów był w wielu miejscach bardzo znaczny: np. Warszawa zadeklarowała sumę wynoszącą prawie 90% subskrypcji Pożyczki Narodowej, Nowogródek — ponad 70%, Wilno prawie 66% i t. d.

Pracownicy państwowi i przedsiębiorstw państwowych subskrybowali u swoich płatników. Poza tem akcja odbywała się za pośrednictwem placówek, podległych organizacyjnie syndykatom. Na czele syndykatów w ogólnym udziale kwotowym stoi syndykat banków prywatnych który objął 20,1% całej subskrypcji syndykackiej. Drugie miejsce zajmuje syndykat Banku Gospodarstwa Krajowego (14,1% całej subskrypcji), dalej Związek Kas Komunalnych z warszawskim (11,2% całej subskrypcji) i lwowskim (6,5%) na czele.

Po raz pierwszy jako zorganizowany syndykat w akcji subskrypcyjnej papierów państwowych wziął udział syndykat spółdzielczy, rozporządzający gęstą siecią placówek i zdał należycie swój egzamin sprawności, osiągając około 10.000.000 zł. W ten sposób banki i inne instytucje kredytu krótkoterminowego spełniły całkowicie zadanie, które im było w całokształcie akcji wyznaczono.

Zgodnie z zapowiedzią nadwyżka zostanie w drodze repartycji zwrócona subskry-

bentom. Repartycja obejmie dwie grupy subskrybentów. Pierwsza grupa to instytucje o charakterze publiczno — prawnym, których uposażenie (wynagrodzenie) nie przekracza sumy 1500 zł. miesięcznie. Pozostawiona zostaje tej grupie pracowników decyzja w terminie do dnia 15 czerwca r. b. już to utrzymania subskrypcji, już to wycofania złożonej deklaracji i wycofania zapłaconych rat i obligacji Pożyczki Narodowej.

P. minister dr. Zawadzki podkreślił, że wyniki pożyczki dają mu możność stwierdzenia przychylnego ustosunkowania się społeczeństwa do podjętych przez rząd inwestycji, które poza zatrudnieniem większej ilości rąk roboczych posłużą bezwzględnie do ożywienia obrotów gospodarczych i podniesienia dochodu społeczeństwa.

Pozwala to p. ministrowi ponadto na wysunięcie dalszych wniosków co do właściwego zrozumienia przez społeczeństwo całej polityki gospodarczej rządu w tem i walutowej, która nie załamania i wahań, konsekwentnie utrzymując nienaruszalność waluty naszej.

Zwłoki Matki ś. p. Marszałka pochowano w kościele Ostrobramskim w Wilnie

Wilno. 5. 6. Żałobny orszak z się tłumy Wilnian. Wszystkie latarnie przesłonięte kirem rzucały przyćmione światło.

Przed kościołem Ostrobramskim J. E. ks. bisk. Michalkiewicz przyjął kondukt pogrzebowy i sprowadził go do kościoła przy Ostrej Bramie. Tam ustawiono trumnę metalową ze szczątkami matki Marszałka, oraz dwie trumny zawierające szczątki, rodzeństwa Marszałka i ustawiono na katarfalku. Po krótkich modłach wniesiono je do krypty podziemnej.

PRZYJĘCIA NA ZAMKU.

WARSZAWA. (PAT.) P. Prezydent Rzpli tej przyjął we wtorek przed południem p. premiera Walerego Ślaska, który informował P. Prezydenta o bieżących pracach rządu. P. Prezydent przyjął następnie kierownika Ministerstwa Spraw Wojsk. generała Kasprzyckiego i wicemin. spraw wojsk. generała Sławoj Składkowskiego. P. Prezydent przyjął ministra spraw zagr. Józefa Becka. Dalej przyjął P. Prezydent na audjencji delegację w osobach pp. podsekr. stanu Prezydium Rady Ministrów Krzysztofa Siedleckiego, generała Wieniawy Długoszewskiego, prezydenta miasta Warszawy Stefana Starzyńskiego oraz p. Artura Słwińskiego. Audjencja ta pozostawała w związku z powołaniem do życia komitetu uczczenia pamięci Marszałka śp. Józefa Piłsudskiego.

ZWIĄZ Z MOTOCYKLEM.

LUBAWA. (PAT.) Przed kilku dniami do mistrza kominiarskiego Liszewskiego Fr. przybył nieznaną osobnik i przedstawiając się za urzędnika sądowego Kordalskiego z Nowogomiasta, wyraził chęć kupienia od Liszewskiego motocykla. Osobnik ów, próbując motocykl, oświadczył Liszewskiemu, iż dla lepszego wypróbowania przejechać się musi na dłuższy dystans i w tym celu chciałby pojechać do Nowogomiasta, skąd zabierze swoją żonę i pieniądze na zapłacenie motocykla. Liszewski na to się zgodził i wypożyczył rzekomemu Kordalskiemu swoje kompletne ubranie motocyklisty. Osobnik odjechał na motocyklu w kierunku Nowogomiasta i dotychczas nie powrócił.

—0—

aby prawa jednego narodu mogły się nadać drugiemu“.

Oto mamy cenną wykładnię, która jest tak świetnym argumentem przeciw ślepiemu i bezkrytycznym domorosłym doktrynerom naszego partyjnictwa. Właśnie z ust Montesjusza otrzymujemy wskazówki te, które zrealizowali twórcy nowej Konstytucji, by wyrugować z naszego ustroju wszystko, co obce, a oprzeć się na warunkach

W świetle poglądów Montesjusza właśnie błąd największy zrobili autorzy Konstytucji z marca 1921, że bezkrytycznie naśladowali obce wzory, może odpowiednie dla innych państw i narodów, ale nie dopasowane do naszych geopolitycznych warunków, do naszego położenia, składu ludności itd.

Natomiast właśnie w myśl poglądów twórcy „Ducha praw“ postąpili ci, którzy opracowując nowy ustroj państwa wyszli z jedynie sztucznego

założenia, że prawa „powinny być swoiste dla narodu, dla którego je stworzono“.

To samo możemy powiedzieć o ordynacji wyborczej tym, którzyby pragnęli dla nas ordynacji takiej, jaka jest we Francji, czy Anglii.

Każda bowiem doktryna w zetknięciu z realnym życiem i jego potrzebami, sama w sobie traci na wartości, gdy jest uprawiana jako sztuka dla sztuki.

M.

Co słychać?

W KRAJU

- + W Rawie Mazowieckiej odbył się Kongres Eucharystyczny, na który zjechało się 50 tys. wiernych.
- + Marszałek Sejmu dr Światłowski wyznaczył pierwsze posiedzenie Sejmu na czwartek 6 czerwca na godz. 16-tą.
- + Do Rady Powiatowej w Kartuzach z gminy Sulęcyno wchodzi p. M. Kobieltowa. Jest to pierwszy wypadek na Pomorzu, by w Radzie Powiatowej zasiadała kobieta.
- + Min. oświaty zarządziło likwidację seminarjum nauczycielskiego w Kościerzynie.
- + Zastępca komendanta posterunku P. P. w Markowicach (pow. Równy), został zamordowany w tajemniczych okolicznościach.
- + W czasie kąpieli w rzece Niemen pod Grodnem utonął por. A. Froński.
- + W areszcie gminnym w Tłumaczkach powiesił się na rzemieniu od buta niejaki Mikołaj Lysianiuk.
- + 14-letni włóczęga Stanisław Walara podpalił w pow. brodzkim dom, w którym spłonęło dwuletnie dziecko.
- + W roku bież. oddana będzie do użytku część portu rzeczno-go w Płocku.
- + W Grudziądzu zapaliła się autocesterna, zawierająca 3000 litrów benzyny. Straż pożarna zlikwidowała pożar.
- + W dniu 4. bm. opuścił Truskawiec naczelnik państwa estońskiego i wraca do Tallina. W środę zatrzymał się on w Warszawie.
- + Nowa ordynacja wyborcza da blisko 3 miliony złotych oszczędności rocznie.
- + Krążą pogłoski, że wobec masowego wywozu złota z Gdańska nastąpi nowa dewaluacja guldena w wysokości 20-30 proc. — Władze gdańskie zaprzeczają tym wiadomościom.
- + W czwartek przybywa do Warszawy szwedzki minister oświaty Artur Engberg.

ZAGRANICĄ

- + Niemcy szkołą 60.000 pilotów.
- + W dniu 9 czerwca w Grecji wybory zdecydowały, czy król wróci do Grecji czy nie.
- + Rada miasta Detroit (St. Zjedn.) powzięła jednomyślną uchwałę nazwania jednej z ulic „Pilsudski avenue”.
- + Na prezydenta Urugwaju Terrę dokonano zamachu rewolwerowego. Terra odniósł ranę w nogę.
- + Czterech automobilistów wyruszyło z Agader w kierunku na Hoggar. Gdy po kilku dniach nie zjawili się na miejscu przeznaczenia, wszczęto poszukiwania. 2 znaleziono napół zwarjowanych pod samochodem, 2 zginęło w Saharze w poszukiwaniu wody.
- + W Rosji Sow. nad rzeką Sena odkryto złoża złota, obejmujące 750 ton czystego złota.
- + Sowiecki parowiec „Sybir” zatonął wraz z 21 ludźmi załogi.
- + Na linii Szmakówka — Cahorowsk — (Rosja) w katastrofie kolejowej zginęło przeszło 100 żołnierzy.
- + Na Woldze pod Jarosławiem wywróciła się łódź motorowa z 28 pasażerami. — 12 osób utonęło.
- + Powódź, jaka ostatnio nawiedziła zachodnie stany Ameryki, pociągnęła za sobą śmierć 76 osób.
- + W Mukdenie wybuchł wielki pożar, w którym straciło życie 60 osób, w tej liczbie 30 żołnierzy.
- + Rząd kubański uchwalił projekt konstytucji, która daje prawo wyborcze kobietom.
- + W okolicach Leningradu spadł obfity śnieg.
- + W szeregach armii niemieckiej służbę pełnić mogą jedynie żołnierze pochodzenia aryjskiego.
- + Miasto Uskuli (Turcja) wybrało sobie na burmistrza kobietę. Jest to pierwszy wypadek tego rodzaju w Turcji.

WYSTAWA KRAJOBRAZU POMORSKIEGO.

TORUŃ. (PAT.) W dniu 10 czerwca br. w Toruniu w hali wystawowej na Bydgosk. Przedmieściu otwarta zostanie Wystawa, która zobrazuje wartości zabytkowe, artystyczne i dydaktyczne krajobrazu pomorskiego. Wystawa Ochrony Krajobrazu Pomorskiego, to wstępny, poglądowy etap na drodze zbierania wszystkiego, co łączy się z przyrodą i kulturą województwa pomorskiego, a co znajdzie wkrótce pomieszczenie w przyszłym Muzeum Ziemi Pomorskiej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, które buduje ofiarność publiczna. Komitet Wykonawczy zwraca się z apelem do wszystkich posiadaczy prywatnych,

Pogrzeb Marszałka a klub narodowy

Organ Związku Młodych Narodowców, „Czuwamy”, pisze: „Na pogrzebie Marszałka Piłsudskiego w Warszawie licznie reprezentowany był Klub Stronictwa Narodowego w Sejmie. Zwracało wszakże uwagę, że nie przybyli główni kierownicy Stronictwa i Klubu, natomiast licznie stawiła się tak zwana grupa liberalna w Stron. Nar. z panami profesorami Strońskim, Staniszkisem i Rymarem na czele. Grupa ta zajęła na ostatniej radzie naczelnej Stron. Nar. stanowisko opozycyjne wobec kierownictwa partji. W obrzędzie żałobnym brała również udział wdowa po jednym z twórców

ruchu wszechpolskiego, posłanka Gabriela Balicka, jak również posłanka Pełowska. Przybyli także sen. prof. B. Wasiutyński oraz poseł Jasiukowicz. Z młodszych posłów obecny był tylko poseł Stypulkowski. Poseł Fr. Arciszewski, zaproszony przez p. wicemarszałka Carra, siedł w grupie wicemarszałków Sejmu. Na pogrzeb nie stawili się natychmiast bezpośredni współpracownicy zlikwidowanej „Gazety Warszawskiej”. Nie przybyli również na uroczystości posłowie i senatorowie z Pomorza i z Wielkopolski, kierowani bezpośrednio przez sen. Marjana Seydę.”

Morderca zawisł na szubienicy

STAROGARD. Przed kilku dniami P. Prezydent Rp. odrzucił prośbę o ulaskawienie skazanego na śmierć Wiśniewskiego, który zamordował swego znajomego Józefa Soproniuka w Gdyni i zrabował mu drobne oszczędności. Wiśniewski czekał na uprawomocnienie wyroku w więzieniu starogardzkim. W sobotę rano nadeszła do sądu okręgowego w Gdyni decyzja ministerstwa sprawiedliwości o wykonaniu wyroku. Decyzję tę przekazano prokuratorowi do wykonania. Kat Braun przybył do Starogardu w piątek wieczorem. W sobotę rano Wiśniewskiego przeprowadzono z ogólnej celi, w której dotychczas przebywał wraz z 3 innymi więźniami do pojedynczej celi. Wkrótce potem przybył tam kapelam więzienny ks. Sujkowski i zaproponował Wiśniewskiemu odbycie spowiedzi, na co skazaniec skwapliwie się zgodził i z wielką skruchą i żalem za popełnione winy, pojął się z Bogiem. Po spowiedzi Wiśniewski odzyskał spokój. W parę minut po godzinie 17-tej przybył

do Starogardu prokurator Kozłowski i udał się natychmiast w towarzystwie naczelnika więzienia Melcera do celi skazańca. Prokurator przeczytał Wiśniewskiemu wyrok i decyzję P. Prezydenta Rp. odrzucającą prośbę o ulaskawienie. Wiśniewski przyjął zupełnie spokojnie wiadomość o mającej nastąpić egzekucji i w ostatnim życzeniu wyraził tylko prośbę, żeby się za niego modlono, oraz by pozostawiony list doręczyć rodzinie. Przed godziną 18-tą więzienie przy ul. Kościuski zostało otoczone przez tysiączne tłumy, żądne sensacji. Ponieważ jednak egzekucja odbywała się wewnątrz wysokich murów, nikt z publiczności nie mógł jej się przyglądać. Mimo to tłum nie rozchodził się, lecz czekał na wieść o wykonaniu wyroku. Po 20 minutach od egzekucji, gdy lekarz więzienny stwierdził zgon, zwłoki Wiśniewskiego włożono do prostej czarnej trumny, którą ustawiono na wózku, poczem czterech ludzi odwoziło ją do kostnicy szpitalnej.

Dymisja rządu francuskiego

PARYŻ. (PAT.) Projekt rządowy w sprawie rozszerzonych pełnomocnictw został odrzucony 264 przeciwko 262 głosami. Natychmiast po ogłoszeniu rezultatów głosowania ministrowie zebrał się w jednym z salonów pałacu Bourbońskiego w celu zredagowania listu z dymisją, z którym premier Bouisson udał się do prezydenta republiki.

LAVAL — BOUISSON — JEANNEY

PARYŻ. Prezydent republiki zdaje się przykładać wielką wagę do najrychlejszego zażegnania kryzysu, który może fatalnie oddziaływać na kurs franka.

W kołach politycznych uważają Laval za osobistość, która mogłaby utworzyć jako tako trwały rząd. Prezydent Lebrun przyjął Laval, który jednak zaproponował ponownie powierzenie misji Bouissonowi. Bouisson oświadczył jednak kategorycznie, że nie podejmie się poraz drugi utworzenia rządu i wskazał na przewodniczącego senatu Jeanney jako najodpowiedniejszego kandydata. Prezydent nie konferował jeszcze z Jeanney i podobno zwrócił się do niego dopiero dziś (środa) przed południem.

LAVAL PRZESTRZEGA

Po rozmowie z prezydentem republiki Laval udzielił wywiadu prasie, w którym wskazał na zgubny wpływ przesilenia rządowych na ciągłość polityki zagranicznej, przesilenie, które osłabiają autorytet republiki i to w czasie, kiedy Europa jest niespokojna i pokój niepewny.

W końcu wyraził opinię, że jedynie Bouisson mógłby utworzyć trwały rząd. Okłaski, jakimi obdarzyła go cała Izba, dowodzą, że ostrze głosowania nie było skierowane przeciw niemu.

DEMONSTRACJE ULICZNE

Grupy prawicowe młodzieży na wiadomość o dymisji rządu rozpoczęły w kilku dzielnicach miasta demonstrować, zostały jednak bez trudu rozproszone przez policję. Do demonstracji doszło zwłaszcza przed Operą, gdzie dawano właśnie „Walkirje” pod batutą Furtwänglera.

aby przysłał na wystawę fotografie, obrazy, zabytki kultury ludowej, zabytki przedhistoryczne, zabytki przyrody, modele budownictwa pomorskiego itd. Ekspozycje na wystawie można jeszcze przysłać do czwartku bieżącego tygodnia pod adresem Instytutu Bałtyckiego w Toruniu przy ul. Żeglarskiej 1, II ptr. Szczegółowych informacji udziela p. mgr. Józef Bieniasz, sekretarz Komitetu, ul. Żeglarska nr. 1.

ZBIÓRKA NA ŁÓDŹ PODWODNĄ IM. MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.

Przewodniczący Funduszu Obrony Morskiej Inspektor Armji General Dywizji Kazimierz Sosnkowski w porozumieniu z Zarządem Głównym Ligi Morskiej i Kolonjalnej postanowił, zgodnie z § 2 statutu F. O. M.-u, postawić wniosek do Prezesa Rady Ministrów, aby dotychczas zebrane kapitały na F. O. M. przekazać na budowę łodzi podwodnej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, na który to cel prowadzi w wojsku zbiórkę „Fundacja Łodzi Podwodnej im. Marszałka J. Piłsudskiego.”

Wobec powyższego w związku z licznymi zapytaniami w jaki sposób uczcić pamięć Marszałka J. Piłsudskiego, Zarząd Główny Ligi Morskiej i Kolonjalnej wzywa wszystkich swych członków, Zarządy Okręgowe, Obwodowe, Oddziałowe, Koła Młodzieży, wreszcie wszystkich swych przyjaciół do jaknajintensywniejszej zbiórki na F. O. M. na Nr. 50680 P. K. O., aby jaknajprędzej Łódź Podwodna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego mogła być zbudowana.

STAN BEZROBOCIA W KRAJU.

WARSZAWA. (PAT.) Liczba bezrobotnych na terenie całego państwa według danych oficjalnych wynosiła w dn. 1 czerwca br. 415.882 osób, co stanowi spadek bezrobocia w ciągu ostatniego tygodnia o 19.334 osób.

ZGON MIN. — PEŁN. SZWAJCARJI.

WARSZAWA. (PAT.) Z powodu zgonu posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Szwajcarii w Warszawie Hansa de Segessera Bruneggia dyrektor prot. dypl. Karol Romer złożył w imieniu rządu kondolencje w poselstwie szwajcarskiem. Członkowie rządu wpisali się do wyłożonej specjalnej księgi kondolencyjnej.

NOWY SKŁAD WYDZIAŁU POWIATOWEGO W WĄBRZEŃNIE.

Wąbrzeźno, dnia 5 czerwca 1935 roku.

W dniu dzisiejszym odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Powiatowej, wybranej w dniu 23. maja, celem wyboru członków Wydziału Powiatowego.

Po zagajeniu posiedzenia przez Pana Starostę Kalksteina, uczczono pamięć s. p. Marszałka Piłsudskiego przez powstanie, poczem p. Starosta wygłosił krótkie przemówienie o zadaniu samorządu.

Z kolei p. Przewodniczący poprosił na asesora ks. dziekana Łowickiego i p. Rafała Gajewskiego, a p. Kamiński odczytał poszczególne paragrafy ustawy, dotyczącej wyborów do Wydziału Powiatowego.

Po wyborzeniu wydziału p. Przewodniczący zarządził, aby w ciągu 15 minut złożono listy. Okazało się, że złożono tylko jedną listę, wobec czego wybory się nie odbyły.

Z listy tej wchodzi do Wydziału Powiatowego: pp. poseł RZAŚA, JEZERSKI Mieczysław, RUDNICKI Antoni, PACZKOWSKI z Ostrowa, MICHAŁSKI z Bielska i Zenon SZUST, notariusz.

Zaznaczyć należy, że po upływie oznaczonego terminu ustalonego przez P. Przewodniczącego wpłynęła druga lista (N. D.), która ze względów formalnych nie została przyjęta.

NIEZADOWOLENIE ŻYDÓW KRAKOWSKICH.

KRAKÓW. — Wielce oburzeni są Żydzi krakowscy w powódzie skreślenia etatu trzeciego wiceprezydenta miasta, którym był żyd. Żydzi nazywają tę uchwałę Magistratu „provokacją uczuć żydowskich”.

Uchwałę tę przedstawiły wspólne kluby rządowe i narodowo-chrześcijańskie.

TRZEJ KOLEDZY Z NIWKI.

Poszczególne ćwiartki losu nr. 143170 na który w IV-ej klasie 52-ej Loterii padło 50.000 zł, rozkupiły spółki koleżeńskie pracowników zakładów przemysłowych w zagłębiu węglowym.

Dzisiaj podajemy podobizny trzech właścicieli jednej ćwiartki tego losu, p. Jana Ramzia i jego kolegów z kotłowni kopalni „Morzejów” w Niwce pod Sosnowcem.

Wobec tego, że zbliża się już ciągnięcie I-ej klasy 53-ej Loterii Państwowej, która oprócz zwykłych czterech klas przewiduje jeszcze bezpłatne ciągnięcie gwiazdkowe, zaopatrzyli się oni już w los i z ufnością czekają na wyniki.

ZNALEZIONY POCISK ROZSZARPAŁ DZIECI.

WILNO. (PAT.) „Kurjer Wileński” donosi ze Smorgoni o wstrząsającym wypadku, jaki miał miejsce w dniu wczorajszym w pobliskiej wsi Swirydowice. Grupa chłopców znalazła w rzece pocisk artyleryjski, pochodzący jak przypuszczają z czasów wojny. — Dzieci wydołyły pocisk na brzeg, poczem zabraly się do rozbierania go. W czasie rozbierania pocisku nastąpił wybuch. Skutki były straszliwe. Jedno dziecko zostało zabite na miejscu, 6 innych zaś ciężko rannych. W liczbie rannych znalazł się również pasterz, oddalony od miejsca wybuchu o 400 mtr. Odgłos eksplozji i jęki zaalarmowały wieśniaków, którzy przewieźli żyjące jeszcze ofiary wypadku do Smorgoni. Jeden z rannych zmarł w drodze, trzecia ofiara wypadku zmarła w czasie przewożenia ze Smorgoni do szpitala w Oszmianie. W czasie operacji zmarły jeszcze dwie ofiary wypadku.

KUPIEC CZY RZEMIEŚLNIK

nie będzie mógł ci dać pracy i zarobku, skoro zarobiony tutaj pieniądź wywozisz na zakupy do innego miasta. — — — —

POWÓDZ W MEKSYKU.

MEKSYK. (PAT.) Wskutek wylewu rzeki Actopan, wsie San Pedro i Actopan stoją pod wodą. Około 100 osób zginęło. Wzbranie wody zalaty gwałtownie kościół w którym odprawiano się nabożeństwo. Kilka osób utonęło. Dotychczas wydobyto około 50 trupów. Liczne grupy Indian gromadzą się koło trupiarni w poszukiwaniu swoich bliskich. Istnieje obawa, że wielu wieśniaków zginęło podczas robót w polu.

Kącik Powstańców i Wojaków O. K. VIII.

KTÓRA PLACÓWKA BĘDZIE MISTRZEM STRZELECKIM?

W dniu 10 czerwca od godz. 14-tej na strzelnicy w Czysztolchlebiu odbędą się zawody w strzelaniu z karabinów wojskowych.

Każda placówka zgłosi do strzelania 3 najlepszych druhow.

Zgłoszenie należy przesłać do Komendy Pow. P. W. w terminie do 8 czerwca br.

3 pierwsze miejsca zostaną nagrodzone dyplomami, żetonami i nagrodami. Najlepszy zespół zdobywa dyplom w nagrodę przechodnią ufundowaną przez wydawcę „Głosu Wąbrzeskiego” druha Bolesława Szczukę.

DRUHOWIE, KTÓRZY ZDOBYLI O. S.

II kl. — srebrne odznaki

W. Radowska:

Kołpacki Jan, Kołpacki Leon;

M. Radowska:

Jabłoński Józef;

Zieleni:

Jączkowski Jan, Dutkiewicz Ignacy, Lesiński Stanisław, Kośnik Bernard;

Książki:

Baczewski Otton, Wiśniewski Antoni, Niklikowski Bernard, Ślusarczyk Józef, Petek Wincenty.

III. kl. — brązowa.

W. Radowska:

Stankiewicz Alfons, Studziński Józef;

Węgorzyn:

Socha Piotr, Kosiński Kasper, Falkiewicz Władysław, Nadolski Jan, Konieczny Leon, Sztelter Leon, Wiśniewski Julian;

Zieleni:

Dąbrowski Bernard;

Książki:

Fein Jan, Sowa Kazimierz, Dąbrowski Marcin, Pyszczński Jan, Maciekiewicz Jan, Niezgoda Jan;

Lopatki:

Rutkowski Bronisław, Szura Józef, Osika Karol, Regdow Jan.

Zawody 10 strzałów ku chwale Ojczyzny

Ogólnie rozprawia się o ogromnej roli walki gazowej, obrony przeciwlotniczej i t. p., a zupełnie zapomina się o zasadniczej niezastąpionej w dzisiejszej wojnie broni, jaką jest bezsprzecznie karabin. Stan taki wychowuje naród w poczuciu niemości i słabości, co wpływa znowu ujemnie na obronę Państwa. Jako przeciwdziałanie temu wzięliśmy stawić powszechne uprawianie strzelectwa przez co wzbudzimy poczucie własnej siły i zaufanie do tej broni.

Aby umożliwić zbliżenie szerszych mas społeczeństwa do karabinu jako broni podstawowej, Komenda Pow. Z. S. i P. W. organizuje w dniach 9 i 10 czerwca powszechne zawody strzeleckie pod hasłem „10 strzałów ku chwale Ojczyzny”. W ramach tych zawodów można odbyć strzelanie o odznakę strzelecką kl. I II i III.

DNIA 9 CZERWCA BR. w g. 14 — 19 na strzelnicy Bractwa Kurkowego w Wąbrzeźnie

dla niestowarzyszonych, członków różnych organizacji i członków p. w. z karabinu bocznego zapłonu.

Przewidziane programem strzelanie:

a) Bz. Kraj. 6 — Odległość 50 m. postawa reg. leżąca do 10-pięścieniowej tarczy 50x10 cm. — 20 strzałów — 6 próbnych w 16 minutach. Wymagana ilość na O. S. III kl. — 150 pkt., II kl. — 170 pkt., I kl. — 188 pkt.,

b) Bz. Kraj. 8. — Odległość 50 m. postawa reg. leżąca do 10-pięścieniowej tarczy 50x10 cm. 10 strzałów — 3 próbnym w 8 minutach. — Wymagana ilość na O. S. III kl. 75 pkt., II kl. — 85 pkt.

Najlepsze trzy miejsca zostaną nagrodzone dyplomami.

Amunicję do strzelań z karabinów bocznego zapłonu przyniosą zawodnicy ze sobą wzgl. będą mogli ją nabyć na strzelnicy za zwrotem

kosztów zakupu od prowadzącego strzelania referenta strzelectwa w cenie 5 gr. za nabój krótki i 7 gr. za nabój długi.

Końcowo nadmieniam, że ci, którzy chcą strzelać o odznakę I lub II klasy, bezwzględnie muszą się wykazać legitymacją klasy III, II lub I-szej.

DNIA 10 CZERWCA BR. w godz. 14 — 19 na strzelnicy w Czysztolchlebiu.

z karabinów wojskowych dla członków Zw. Powst. i Woj. i Związku Strzeleckiego stanu ćwiczebnego figurujących w ewidencji tut. K-mdy W. F. P. W.

Każda placówka Zw. Powst. i Woj. winna zgłosić zespół składający się z 3 druhow każdy zaś podział Z. S. 3 najlepszych strzelców, w tem może być 1 rezerwista.

Jako konkurencje przewiduje strzelanie: Km. 11 — odległość 200 mtr. w postawie leżącej bez podpórki do tarczy 10-pięścieniowej 100x40 cm., 10 strzałów — 3 próbnym w 8 minutach. Wyniki strzelania będą brane pod uwagę jednostkowo i zespołowo.

W kategorii Zw. Powst. i Woj. biorąc indywidualnie trzy pierwsze miejsca, zostaną nagrodzone dyplomami, żetonami i nagrodami ufundowanymi przez poszczególnych członków Pow. Zarządu Zw. Powst. i Woj. oraz najlepszy zespół zdobywa dyplom i nagrodę przechodnią ufundowaną przez wydawcę „Głosu Wąbrzeskiego” p. B. Szczukę.

W kategorii Z. S. na 3 najlepsze pierwsze miejsca będą dyplomy i żetony oraz najlepszy zespół zdobywa dyplom i nagrodę przechodnią ufundowaną przez Komendę Pow. Z. S.

Zgłoszenia zespołu nadesłać wszystkie placówki Zw. Powst. i Woj. i poszczególne pododdziały Z. S. do Komendy Pow. P. W. w terminie do dnia 8 czerwca br.

Po pierwsze, po drugie i po...

Komornik! Słowo to jest znane dzisiaj każdemu niemal obywatelowi a nawet dziecku. Słowo komornik jest pojęciem pewnego nieszczęścia, które z tą osobą wkracza do domu.

Komornik jednakże w dniach dzisiejszych jest funkcjonariuszem potrzebnym i pożytecznym, o czem przekonam Szan. Czytelników.

* * *

A. był dłużny B. kilkanaście tysięcy. — Starania o zwrot pieniędzy były daremne.

Skoro jednakże sprawę wziął komornik sądowy zabezpieczył pretensję B. na majątku ruchomym B.

A. dopuścił do licytacji. Na pierwszy ogień poszedł samochód i pianino.

Licytantów kilku. Po pierwsze — po drugie i po... trzecie!

Targ przybity, jednakże okazuje się, że nowonabywca nie może uiścić należnej kwoty.

Przetarg zostaje unieważniony, nowy amator zbliża się do fortepianu, zdaje się trochę muzykalny, i uderza w klawisze!

Uderza drzącymi palcami i ani dźwięku! Uderza silniej i... o Boże! Czyżby fortepian był zaczarowany?!

Szukając przyczyny tego dziwnego zjawiska stwierdzono, że przed licytacją A. wyjął z fortepianu cały mechanizm. Pozostało jedynie pudło!

Przed licytacją samochodu reflektanci byli już ostrożniejsi.

Otworzyli maskę i o dziwo... Ani bloku, ani startoru, ani akumulatora.

Któż kupiłby taki samochód? Chyba wróg motoryzacji braju, który założyłby mógł do karoserji... konie nie parowe ale żywe!

* * *

Naturalnym biegiem rzeczy na A. złożył doniesienie komornik. Na rozprawie trudno będzie się mu wytłumaczyć z popełnionych czynów.

Wsty! Taki młody i już takich sztuczek używasz p. A. —

mogą znaczne dochody. Od dłuższego czasu zauważyć można dzikie harce, wyprawiane przez rowerzystów na tutejszych promenadach. Ludzie, używający tam przechadzek, a przedewszystkiem dzieci, narażeni są na najeżanie przez rozpędzonych wyścigowców. Gdyby tak władze administracyjne wystawiły ukryte za drzewem posterunki, miałyby to podwójną korzyść — kasa zasilona by została „nieprzewidywanym dochodem”, a publiczność mogłaby w całej pełni korzystać z takiej przechadzki, bez narażania na szwank zdrowia swego i swych dzieci.

NOWE AUTOBUSY.

pojawiły się na liniach Wąbrzeźno — Toruń i Wąbrzeźno — Brodnica.

KOMISJA DLA REJESTRACJI POJAZDÓW

mechanicznych będzie urzędowała w Grudniądzu w Starostwie w dniach 7 i 8 czerwca br. od godz. 8 do 15-ej i w Brodnicy dnia 15 czerwca br.

Z ŻYCIA RODZINY REZERWISTÓW KOŁO WĄBRZEŹNO

Drugi rok pracy rozpoczęło Koło Rodziny Rezerwistów. Jeśli zapoznać się z pracą miejscowego Koła, to przyjdzie się do wniosku, że Zarząd poszedł po dobrze obranej linii: mało reklamy, mało krzyku — a więcej pracy!

W krótkim czasie swego istnienia urządzono dla członków uroczystość łamania się opłatkiem, dzielenia jajkiem, urządzono kurs O. P. Gaz., a co miesiąc odbywają się zebrańa z pouczającymi referatami. Najlepszym dowodem, że praca Zarządu znajduje wśród członków całkowite uznanie — to stale wzrastająca liczba członków, która dziś wynosi przeszło 50 osób.

W ostatnich dniach, dnia 21 maja urządzono żałobną akademję ku czci śp. Marszałka Józefa Piłsudskiego. W salce hotelu pod „Białym Orłem” zebrałi się członkowie i goście. Na środku sali ustawiony był portret zmarłego Marszałka, okryty krepą. Portret tonął w białym kwieciu tulipanów. Przed portretem żarzyły się świece i wiecna lampka. Zebranie zagała prezeska Kola p. **Julja Szczukowa** i odczytała Oredzie P. Prezydenta. Dla uczczenia śp. Marszałka zgromadzeni zachowali 5-minutową ciszę, poczem sekretarz Kola p. **Szaliński** odczytał życiorys Józefa Piłsudskiego. Piękną deklamację p. t.: „Pogrzeb Wodza” wygłosiła p. **Janina Szalińska**. Odczytanie okólników żałobnych władz przelożonych wyczerpało porządek żałobnego zebrańa.

Przebieg całego zebrańa był b. uroczysty i podniosły, tak że w niejednym oku zaparłiła się łza, świadcząca o żalu po stracie,

jaką cały kraj poniósł przez śmierć śp. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Miesięczne zebranie Kola odbyło się dnia 2 czerwca w salce hotelu pod „Białym Orłem”. Przewidywanym porządkiem obrad zagała zebranie prezeska p. **Szczukowa**. Przewidywanym przez sekretarza p. **Szalińskiego** protokół z ostatniego zebrańa, przyjęty został bez poprawek. Sprawę urzędowania kursu sanitarnego referował sekretarz. Wyjaśnił on, że w mies. czerwcu kurs nie może się odbyć, ponieważ p. Dr **Woźniowski** jest zajęty przeprowadzaniem ochronnego szczepienia ospy. O terminie rozpoczęcia kursu członkowie zostaną zawiadomieni.

Wykład z anatomji człowieka, o systemie kostnym i mięśniowym oraz pierwsza pomoc w nagłych wypadkach — wygłosił referent wychowania obywatelskiego p. **J. Lewandowski**. — Wielkie zainteresowanie wywołała sprawa wysłania dzieci na półkolonje letnie. zgłoszono 11 dzieci.

W niedzielę dnia 16 czerwca uchwalono urzędzie wycieczkę autobusową do Chelma. Każdy uczestnik pokrywa koszty przejazdu w wysokości 1,35 zł.

Po wyczerpaniu porządku obrad zebrańa zakończono.

Z ŻYCIA

SAMODZIELN. RZEMIEŚLNİKÓW

W dniu 28 maja br. odbyło się zebranie Samodzielných Rzemieślników w lokalu p. Napierały przy ul. Br. Pierackiego, w celu powołania do życia chwilowo nieczynnego Tow. Samodzielných Rzemieślników. Po zagajeniu zebrańa przez p. **Domagałę** uczczono pamięć Marszałka Piłsudskiego przez powstanie i milerzenie. Referat na temat: „O sprawach, które wymagają szybkiej reformy” wygłosił p. **Domagała**, poczem wywiązała się ożywiona dyskusja, w toku której zaakcentowano konieczność wznowienia działalności Tow. Samodzielných Rzemieślników, dla obrony interesów rzemiosła. W tym celu wybrano jednogłośnie tymczasowy zarząd w osobach pp.: **Mieczysław Domagała**, **Cander Anastazy**, **Jurkiewicz Teofil** i **Ewceżyński Antoni**, którym powierzono prace organizacyjne i zwołanie w najbliższym czasie nadzwyczajnego walnego zebrańa członków Samodz. Rzemieślników oraz sympatyków i wszystkich nieczłonków rzemiosła samodz. miasta Wąbrzeźna i okolicy.

„TU RZĄDZI HUMOR”

Pod powyższym tytułem wyświetla się dziś o godz. 9-ej w kinie „Słońce” epopeę śmiechu i beztraskiego humoru z niedoścignionymi wesółkami **Flipem** i **Flapem**. Następny filmy — to „REWOLUCJA ŚMIECHU”.

KRONIKA Kalendarzyk

Data	Miesiąc	Dzień	Św. katolic.	Słońce	
				wschód	zachód
5	Czerwiec	Ś.	Bonifacego	3,19	19,50
6	"	C.	Norberta	3,18	19,51
7	"	P.	Roberta	3,17	19,52

NOWI MATURZYŚCI

Grono absolwentów tut. Gimnazjum powiększyło się o 15 nowych maturzystów. Egzamin ustny odbywał się w dniach 3 i 4 bm. pod przewodnictwem dyr. p. **J. Bulandy**.

Mury szkolne opuścili: 1) **Daranowski Henryk** (wojskowość); 2) **Dombrowski Brunon** (wojskowość); 3) **Dynowski Zygmunt** (stomatologja); 4) **Paszotta Józef** (weterynarja); 5) **Robaczewski Edmund** (wojskowość); 6) **Sikorski Jan** (W. S. H.); 7) **Zakryś Marjan** (prawo); 8) **Marjański Adam** (weterynarja); 9) **Sawicki Władysław** (agronomja); 10) **Rojek Józef** (wojskowość); 11) **Lesiński Jan** (wychowanie fizyczne); 12) **Wojnowski Stefan** (agronomja); 13) **Żebrowicz Edmund** (weterynarja); 14) **Wojnowski Bohdan** (stomatologja); 15) **Pestrajewicz Zbigniew** (medycyna).

Wszystkim składamy szczerze życzenia, by w studjach wytrwali i złożyli je w najkrótszym czasie, przysparzając sławy tutejszemu Gimnazjum, a radość Rodzicom.

W JAKICH FIRMACH KUPOWAĆ?

Członkowie L. O. P. P. powinni popierać tylko te firmy, które na drzwiami do sklepu posiadają tabliczkę z napisem: „Firma jest członkiem L. O. P. P.”. Zapisy na członków przyjmują wszystkie kola L. O. P. P. oraz Se-

retarjat Obwodu Powiatowego Wąbrzeźno, ul. Wolności Nr. 29.

ILE ZŁOŻYŁ POW. WĄBRZESKI NA POŻYCZKĘ INWESTYCYJNĄ?

W ostatnich numerach podaliśmy imienny spis subskrybentów na P. I.

I tak w KKO. pow. wąbrzeskiego subskrybowano ogółem na kwotę 31.700 zł. w KKO miasta Wąbrzeźna na kwotę 25.000 zł. w KKO. miasta Gołubia na kwotę 10.000 zł. w KKO. miasta Kowalewa na kwotę 6.300 zł. Razem więc na terenie powiatu subskrybowano 73.000 zł.

JEŻELI

„Głos Wąbrzeski” podoba Ci się, polecaj go swoim sąsiadom. Jeszcze nie zapóźno zapisać „Głos Wąbrzeski” na miesiąc czerwiec. Pamiętaj, że przedpłata na „Głos Wąbrzeski” wynosi tylko 1,— złoty. — Za te kilka groszy masz przez cały miesiąc wiele ciekawych i pożytecznych wiadomości! Zaznaczamy, że począwszy od dnia dzisiejszego, będziemy umieszczać ceny z targu wąbrzeskiego.

Z TARGU WĄBRZESKIEGO.

Na wtorkowym targu w Wąbrzeźnie placono za: funt masła 1,00—1,10 zł; jajka 70 do 75 groszy za mendel; kury szt. 1,40—1,50 zł; para gołębi 50—80 gr; ogórki świeże szt. 15—60 gr; ogórki kiszzone 3 szt. za 10 gr; cebula 40 gr; szparagi 50—40 gr; ziemniaki za ctr. 2,— zł; torf 6—9 zł. Tendencja pokupu większa jak podczas ostatniego targu.

NIEWYZYSKANE ŹRÓDŁO DOCHODU.

W pogoni za coraz to nowymi źródłami dochodu władze administracyjne przeoczaają często zupełnie naturalne źródła, wynikające z samego przepisu prawa. I tak np. kary za nieprzestrzeżenie ruchu kołowego przyniesić

ŻEŃSKI ZWIĄZEK STRZELECKI

Celem powołania do życia żeńskiego oddziału Związku Strzeleckiego w Wąbrzeźnie, zwolane zostało na dz. 5 czerwca br. o godz. 7.30 wieczorem w świetlicy szkoły męskiej, zebranie organizacyjne, mające dokonać wyboru władz oddziału, Panie, mające chęć służenia Polsce w szeregach Związku Strzeleckiego, uprzejmie zaprasza Zarząd.

Z POWIATU ZGON.

MLEWO. W ubiegłym tygodniu zmarła śp. Adela Strażewska, jedna z najstarszych mieszkanki Mlewa, przeżywszy lat 67.

Golub

KRATECZKI

GOLUB. Ostrożnie z ogniem. W czwartek przed południem około godz. 10-tej u p. Maksymiljana Tejkowskiego przy ul. Zamkowej niemal wybuchł pożar. W biurze jego najwidoczniej jakiś interesant rzucił niedopałek od papierosa bezmyślnie lub może też lekomyślnie do kosza od papieru, zamiast go należyte wygasić i potem położyć na przeznaczonym do tego miejscu. Kiedy ów osobnik opuścił pokój p. Tejkowskiego, tenże niczego nie przeczuwając na krótką tylko chwilę oddalił się za parawan, zasłaniający łóżko. Wtem zwrócił jego uwagę blask gdzieś opodal migotającego ognia. Z kosza od papieru się dymilo i już ogień ogarnął firankę, nad oknem wiszącą. P. Tejkowski jednakże odrazu się zorientował, i nie tracąc zimnej krwi, ogień ugasił w zarodku. Dzięki temu straty materialne są bardzo nikłe.

Pożar nie stał się wcale groźnym, bo ngaszony został, zanim rozszerzał się zdołał. Inaczej skutki lekkomyślnego rzucania niewygasłego papierosa łatwo by stać się mogły nieobliczalne. — Jedyne tej okoliczności, że p. T. pozostał jeszcze w domu i, spostrzegłszy ogień, nie stracił przytomności umysłu, rozsądzać należy, że ogień się nie rozszerzył, nie nabrał większych rozmiarów i nie spowodował większych strat lokatorom i domatorowi, p. Karolowi Nozdrzykowskiemu.

Niestety, za często się widzi ludzi, którzy lekkomyślnie się obchodzą z ogniem, rzucając niewygaszone zapalaki lub papierosy bezmyślnie, nie patrząc wcale dokąd. Ilekroć już takie potępienia godne niedbalstwo i karygodna opiekałość jednostek spowodowały ogromne szkody materialne, doprowadzając ludzi, pożarem dotkniętych, do zupełnej ruiny i nieraz pociągający za sobą nawet smutne ofiary w życiu ludzkim. Ilekroć wbrew przepisom policyjnym i karnym ludzie do piwnicy, na strych lub do stodoły udają się z gołą świecą zamiast z latarką. Często czytamy o pożarach, których pastwą padły całe wioski, gdzie ludzie w paru godzinach doszczętnie stracili całe swoje mienie i zostali żebrakami; płoną nieraz wielkie obszary lasów, a Skarb Państwa ponosi olbrzymie straty.

I na naszych górach przy Strzelnicy swawolne dzieci zapalają ogień i lekkomyślnie się przy tem obchodzą z tą „zabawką”. Koniecznie powinni nauczyć, a w pierwszym rzędzie rodzice dzieciom swym zwrócić uwagę na niebezpieczeństwo takiej „zabawy” i surowo im to zakazać.

Zbliża się gorące lato, które zapewne przyniesie upały a może i dłuższy okres suszy. Wszystko wieniec wyschnięte, brak tylko małej iskielki żarzącego się ognia — a nieszczęście nieuniknione!

Ostrożnie zatem z palącymi się papierosami i zapalnikami — Ostrożnie z ogniem w domu i na dworze!

SPÓŁKA KOLEŻEŃSKA WYGRYWA

Losy plata różne figle, ma swoje upodobania i kaprysy. I tak przeznaczył numerowi 143.170 w ostatnim ciągnięciu Loterii Państwowej sumę zł. 50.000. Najciekawsze jest jednak, że posiadaczami poszczególnych ćwiartek tego losu były różne spółki koleżeńskie, o czym już pisaliśmy.

Dziś podajemy ostatnią z tych grup, złożoną z urzędników Starostwa w Katowicach. Razem grali i wygrali razem. Podzielili się po koleżeńsku sporą sumką i oczywiście zamierzają w dalszym ciągu grać na tych samych zasadach. Zaoptowali się zatem w losy do 33-ej Loterii, która oprócz zwykłych czterech klas, daje jeszcze bezpłatne ciągnięcie gwiazdkowe. Obecnie czekają z niecierpliwością na wynik ciągnięcia I-ej klasy, rozpoczynającego się w dniu 19 bm.

Kowalewo

POŚWIĘCENIE NOWEGO KRZYŻA.

W niedzielę dnia 26 kwietnia rb. dokonał ks. dziekan Puppel w asyście ks. wik. Juchty i licznej rzeszy wiernych na cmentarzu katolickim poświęcenia krzyża nowego, zakupionego z dobrowolińskich składek, zadeklarowanych przez miejscowe obywatelstwo.

32 LATA PRACY ZAWODOWEJ.

W niedzielę, dnia 26 kwietnia rb. na sali p. Juškowiaka odbyło się uroczyste zebranie Cechu Kowalskiego, celem uczczenia zasług mistrza kowalskiego p. Jana Kruszkowskiego z Rychnowa z okazji 32-lecia pracy w swoim zawodzie. Pomorska Izba Rzemieślnicza w Grudziądzu przesłała Jubilatowi wspaniały dyplom, którego wręczenia dokonał p. burmistrz Kossek, wygłaszając okolicznościowe przemówienie.

WYCIĄG Z KSIĄGI

Urzędu Stanu Cyw. Pruskołąka za m. maj.
URODZENIA: Samuel Dziekan robotnik Pruskołąka córka. — Ślubów i zgonów nie zanotowano w maju.

RUCH LUDNOŚCI

w Urz. Stanu Cyw. w Kowalewie za m. maj.
URODZENIA: Władysław Piątkowski, robotnik, Kowalewo — syna; Józef Siudowski, robotnik, Kowalewo — córka; Alojzy Stoliński, murarz, Kowalewo — syna; Jan Sojecki, robotnik, Kowalewo — syna; Justus Weiss, rolnik, Sierakowo — córka; Michał Karaś, robotnik, Sierakowo — syna; Michał Więkowski, robotnik, Kowalewo — syna.

ŚLUBY: 1) Marjan Zółtowski, kolejarz, wdowiec z Kowalewa z Anną Wrzesińską, krawcową, panną z Kowalewa; 2) Teodor Gustaw Haberer rolnik, kawaler z Kowalewa z Małgorzatą Jadwigą Trenkel, panną z Sierakowa.

ZGONY: Wojciech Fałarski, wdowiec, podporucznik powstania z roku 1863 z Kowalewa; Wiesław Zdro-

jewski z Szychowa; Zdzisław Hoefner z Kowalewa; Franciszek Kędziorski z Kowalewa; Sabina Kilińska z Kowalewa; Lydja Kilińska z Kowalewa; Leon Chojnowski z Kowalewa; Bolesław Karaś z Sierakowa.

Groźny pożar w Elgiszewie

Wczoraj w godzinach popołudniowych wybuchł pożar w Elgiszewie, który strawił trzy gospodarstwa, należące do Pp.: Bieńka, Pawlikowskiej i Łęgowskiego.

Przybyłe ochotnicze straże pożarne pożar zlokalizowały.

Przyczyny wybuchu pożaru dotychczas nieznane.

Zabudowania ubezpieczone były w Myśliwieckim Towarzystwie Ubezpieczeń.

PRZEDŁUŻENIE SŁUŻBY TELEGRAFICZNO - TELEFONICZNEJ.

Z dniem 1 czerwca rb. we wszystkich placówkach pocztowych w promieniu 30 km. przedłuża się służba telegraficzno-telefoniczna do godziny 21-ej, a w placówkach o większym ruchu do godziny 24-ej.

Kącik radiowy

CZWARTEK, dnia 6 czerwca 1935 r.

WARSZAWA: 6.30 Audycja poranna. 12.05 Audycja dla szkół. 12.30 Szkolny poranek muzyczny. W przerwie Chwilka dla kobiet i Dziennik południowy. 15.50 Z rynku pracy. 15.40 Koncert. 16.30 Pogadanka w języku francuskim. 16.45 Kwadrans słynnych artystów. 17.00 Życie na Wiśle. 17.15 Teatr Wyobraźni nadaje słuchowisko. 17.50 Poradnik sportowy. 18.00 Utwory J. S. Bacha. 18.15 Za brzdą okrętową. 18.30 Skrzynka ogólna. 18.45 Beethoven: Kwartet e-moll. 19.15 Nowiny leśne. 19.25 Wiadomości sportowe. 19.35 Pieśni. 19.50 Feljeton aktualny. 20.00 Czajkowski. Trio a-moll op. 50. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Jak pracujemy i żyjemy w Polsce. 21.00 Dzieła Beethovena. 22.15 Koncert Małej Orkiestry. 23.50 Rozmowa w języku esperankim.

TORUN — jak Warszawa, oprócz nast. audycji: — 7.45 Odczytanie programu na dzień bież. 7.50 Wskazówki praktyczne. 15.35 Przegląd giełdowy. 18.50 Chwilka społeczna. 18.55 Pionierzy polskiej kultury w ziemi malborskiej (odczyt wygl. ks. Dr. Władysław Łęga). 18.50 Koncert słynnych artystów: 1. Chopin: Polonez es-moll op. 26, nr. 2; 2. Chopin: Mazurki as-dur op. 39 nr. 2 i d-dur op. 35 nr. 2 (Paderewski). 5. Chopin: Etiudy. Rezerwa: Chopin-Liszt: Życzenie. 19.07 Zapowiedź programu na dzień nast. 19.15 Gounod-Liszt: Walec z „Fausta”. 19.25 Wiadomości sportowe z Pomorza. 22.00 Koncert reklamowy.

PIĄTEK, dnia 7 czerwca 1935 r.

WARSZAWA: 6.30 Audycja poranna. 12.05 Koncert z udziałem solistów. 12.50 Chwilka dla kobiet. 12.55 Dziennik południowy. 15.05 Koncert. 15.50 J. Brahms: Sonata e-moll. 15.45 Koncert 16.30 „Czarodziejska muszelka”. 16.45 Arje i pieśni. 17.00 Dyskutujemy. 17.15 Koncert z cyklu „Pięć wieków muzyki kumeralnej”. 17.40 Audycja dla chorych. 18.10 Teatr Wyobraźni nadaje fragment słuchowiskowy. 18.45 L. van Beethoven: Sonata f-moll. 19.15 Skrzynka rolnicza. 19.25 Wiadomości sportowe. 19.35 C. Franck: Pelud, Choral i Fuga. 19.50 Feljeton aktualny. 20.00 Jak spędzić święto? 20.05 Koncert. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Jak pracujemy i żyjemy w Polsce. 21.00 Koncert symfoniczny. 22.00 Muzyka. 22.50 Wiosna. 22.45 Odczyt. 23.05 Mussorgski-Ravel: Obrazki z wystawy.

TORUN — jak Warszawa, oprócz nast. audycji: — 7.45 Odczytanie programu na dz. bież. 7.50 Wskazówki praktyczne. 14.00 Muzyka popularna: 1. Mozart: Uwertura do op. „Flet zaczarowany”. 2. Mascagni: a) Przejście Fryc, b) Visione lirica. 3. Wagner: Uwertura do op. „Tannhäuser”. 4. Paganini-Kreisler: Preludjum e Allegro. 5. Moniuszko: Arja z op. „Straszny Dwór”. 6. Chopin: Nokturn b-moll. 4. Sarasate: Romans andaluzyjski. Rezerwa: Caesar Cui: Kolysanka. 15.35 Przegląd giełdowy. 18.50 Koncert reklamowy. 18.45 Fantazja z oper: 1. Massenet: Fantazja z op. „Manon”. — 2. Meyerbeer: Fantazja z op. „Afrykanka”. Rezerwa: Mascagni: Cavaleria rusticana — intermezzo. 19.07 Zapowiedź programu na dzień nast. 19.15 Wiadomości gospodarcze z Pomorza. 19.25 Wiadomości sportowe z Pomorza. 20.00 Jak spędzić święto* (pogadanka krajoznawcza wygl. Henryk Gąsiorowski).

BYDGOSKA GIEŁDA ZBOŻOWA

z dnia 4 czerwca 1935 r.

Ceny orientacyjne.

Zyto	14,25—14,50
Pszenica	15,25—16,00
Jęczmień browarowy	18,50—19,00
Jęczmień jednolity	16,50—17,00
Jęczmień zbiorowy	15,50—16,25
Owies	15,25—15,75
Mąka żytnia 55 proc.	22,50—23,00
Mąka żytnia 65 proc.	21,00—21,50
Mąka pszenna 20 proc.	28,00—30,00
Mąka pszenna 45 proc.	26,25—27,25
Otręby żytnie	10,75—11,50
Otręby pszenne średnie	10,50—11,00
Otręby pszenne grube	11,25—11,75
Peluszka	29,00—32,00
Wyka	50,00—52,00
Groch polny	26,00—30,00
Groch Wiktorja	50,00—52,00
Groch Folgera	26,00—30,00
Tymotka	45,00—55,00

Życie towarzyskie

— NADZWYKAJNE WALNE ZEBRANIE W. M. HANLOWCÓW odbędzie się w środę, dnia 5. bm. o godz. 8.30 w lokalu p. Nasta, na którym nastąpi wybór następujących częściowo członków zarządu oraz rozpatrzenie kilku ważnych spraw Związku. Przybycie każdego członka obowiązkowe. Prezes.

Wydawca: Bolesław Szczuka. — Redaktor odpowiedzialny: Adam Szczuka — Wąbrzeźno-Pom., ul. Mickiewicza 1. Druk: Zakłady Graficzne B. Szczuki Wąbrzeźno-Pom.

EGZAMINY WSTĘPNE

do klas I, II i III nowego ustroju i VI, VII i VIII dawnego ustroju odbędą się w dniach 17. 18 i 19 czerwca 1935 roku w Państwowym Gimnazjum Koedukacyjnym w Wąbrzeźnie. — Zgłoszenia przyjmuje Dyrekcja codziennie ustnie i pisemnie. Przy zgłoszeniu należy złożyć: 1) metrykę urodzenia; 2) świadectwo powtórnego szczepienia ospy; 3) świadectwo odejścia ze szkoły, do której uczeń(nica) ostatnio bezpośrednio uczęszczał (a). Jeżeli uczeń (nica) pobierał (a) naukę prywatnie, powinien przedstawić poświadczenie dotychczasowej nauki, oraz w razie przekroczenia 14 roku życia i przerwy w nauce szkolnej, świadectwo moralności, wydane przez Urząd parafjalny lub gminny.

Do klasy I przyjmować się będzie uczniów (enice) z 6 i 7 klasy szkoły powszechnej, po ukończeniu najmniej 12, a nieprzekroczeniu 16 lat życia. Uczniom, którzy ukończyli 6 klas szkoły powszechnej przysługuje dyspenza poniżej przepisanej wieku. Do klas dalszych przyjmować się będzie uczniów(enice) odpowiednio starszych.

Przed dopuszczeniem do egzaminu wstępnego musi być uiszczona taksa egzaminacyjna w kwocie zł. 10.— na PKO. Nr. 214.218 — (Państwowe Gimnazjum Humanistyczne w Wąbrzeźnie).

Dla uczniów zamieszkałych istnieje w Wąbrzeźnie przy gimnazjum internat, w którym może uczeń uzyskać światło opału, obsługę wraz z całodziennym utrzymaniem i opieką wychowawczą. Oplata za internat wynosi miesięcznie 50 zł. w latowych, a 55 zł. w zimowych miesiącach.

(—) BULANDA

Dnia 12 czerwca 1935 r. o godz. 16-tej w obierzy w Czystochlebiu nastąpi publiczny przetarg polowania na terenie gromady Czystochleb pow Wąbrzeźno w obszarze 700 ha na przeciąg 6 lat. Warunki dzierżawy zostaną wyłożone w dniu licytacji

KOWALSKI
Przewodniczący Spółki Łowieckiej

Tylko ten tanio i dobrze maluje
kto farby, pokosty i lakiery u mnie kupuje
Ł. Leśniewicz
Drogerja pod „Koroną”
Rynek 7 Telef. 47

Szafę żelazną sprzedaje **St. Chwiałkowski** Rynek

Sięję truciźną na moim polu przez cały rok **Antoni Siebers** Kruszyny p. Brodnica

Potrzebna zaraz pokojowa z dobrą poleceniami **Maj. Pluskowsy** poczta i stacja kolejowa Kowalewo

BACZNOŚĆ stare pożyczki państwowe kupię. Zgłoszenia w piątki **Wąbrzeźno Rynek 13**

SPRZEDAM młyn, gospodarstwo lub zamienię na dom

Nowymiyn poczta Golub

MIESZKANIE 3 pokojowe z balkonem zaraz do wynajęcia **Ksaw. Makowski** M. Piłsudskiego 85

Dobór odpowiedniego pudru
to sprawa pierwszorzędnej wagi
Pudry higieniczne M. Malinowskiego
nie działają ujemnie na naskórek, niedostrzegalnie pokrywają skórę i posiadają przyjemny zapach. — —
Lab. Chem. WARSZAWA, ul. Chmielna 4
do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych firmach.

Ogłaszajcie się w „GŁOSIE WĄBRZESKIM”

2 mieszkania 3 wgl. 4 pokojowe zaraz lub później do wynajęcia Mickiewiczza 4 Zgłoszenia w kancelarii adwokata Balcerskiego	Mieszkanie zdrowe słoneczne, całk. remont. 3 pokoje kuchnia i komora na 1 piętrze do wydzierżawienia Żwirki i Wigury 16
--	--

Ogłoszenia — są po to — ażeby je czytać

KINO dźwiękowe **SŁOŃCE**

Dziś o godz. 9 FLIP I FLAP
— w filmie —
„TU RZĄDZI HUMOR”
z udziałem 1500 najładniejszych girls
Następny film „REWOLUCJA ŚMIECHU”